

III. møde.

Fredag den 15. juni kl. 13.

Formanden: Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om en kornordning for høståret 1962-63 ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af tredje behandling af forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkt 2-8 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Fortsættelse af tredje behandling af forslag til lov om ændringer i forbrugsafgiftslove,

fortsættelse af tredje behandling af forslag til lov om persontilskud og forhøjelse af børnetilskud for skatteåret 1962-63,

fortsættelse af tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om beskatning af renteforsikringer m. v.,

fortsættelse af tredje behandling af forslag til lov om ændringer i lov om pristalsreguleret alderdomsforsikring og alderdomsopsparing,

fortsættelse af tredje behandling af forslag til lov om udstedelse af statspræmieobligationer,

fortsættelse af tredje behandling af forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold og

fortsættelse af tredje behandling af forslag til lov om ændringer i lov om leje.

(Foregående del af tredje behandling findes i tidenden sp. 5604).

Lovforslagene som helhed sættes til forhandling.

Per Hækkerup: Siden vi i formiddags drøftede ændringsforslagene til de lovforslag, vi nu har til tredje behandling, har

udvalget haft et møde, hvorunder vi beskæftigede os med de henvendelser, der var modtaget indtil det tidspunkt, da udvalgsrådet blev afholdt. Behandlingen i udvalget af de sidst modtagne henvendelser har ikke givet udvalget anledning til at foretage nogen ændret indstilling.

Alfred Bøgh: Jeg skal ikke genoptage diskussionen fra anden behandling af disse lovforslag. Når jeg har bedt om ordet her, er det kun, fordi jeg har en enkelt bemærkning at gøre, nærmest henvendt til finansministeren.

Det er helt åbenbart, at når disse love nu skal føres ud i livet, vil der være mange vanskeligheder for erhverv og handel, og der vil blive masser af tvivlstilfælde, som må afgøres administrativt. I de mange møder, vi har haft, har vi fra såvel den højtærede finansminister som hans embedsmænd gang på gang hørt den udtalelse, at man var indstillet på at hjælpe igennem disse vanskeligheder på så praktisk en måde som muligt. De vanskeligheder, der kommer, og de afgørelser, der skal træffes, vil vel ikke mindst have forbindelse med lovens afsnit VI, §§ 20-23, der handler om afgiftsfritagelser, og jeg henstiller meget her fra talerstolen til den højtærede finansminister, at han selv og hans embedsmænd af al magt vil bidrage til, at disse vanskeligheder bliver mindst mulige, og at man vil tage så praktisk som muligt på disse ting, således at byrderne for erhvervslivet bliver de mindst mulige. Jeg hører gerne den højtærede finansminister bekræfte den indstilling, jeg har fået indtryk af han under hele forslagetets behandling har haft, hvad det angår.

Helge Larsen: Jeg skal på den radikale gruppes vegne med undtagelse af det ærede medlem hr. Aage Fogh anbefale at stemme for lovforslagene.

Aksel Larsen: Jeg forstår, at man ikke føler trang til at have nogen egentlig debat ved denne tredje behandling af forslag til lov om almindelig omsætningsskat og de øvrige dermed forbundne love, og sådan set er der vel også under de hidtidige debatter sagt alt, hvad der kunne og burde siges.

På den anden side finder jeg det dog en

[Aksel Larsen.]

lille smule betænkeligt, at man fra de partiers side, der har sluttet forliget, heller ikke vil tage hensyn til de seneste henvendelser, der er kommet angående forslaget om omsætningskat i engrosledet. Det er klart for mig, at man fra de pågældende partiers side ikke har været villig til at tage hensyn til de mange henvendelser, der er kommet fra arbejderorganisationer, arbejdspladser o. lign., men så tænkte jeg mig dog, at der var mulighed for, at man ville være lidt lydør, når storhandelens organisationer meldte sig. Det har man imidlertid heller ikke været. Skønt Grosserer-Societetet ved en telegrafisk henvendelse meget har advaret mod omsætningskat i engrosledet, har udvalgsflertallet ingen-ting at bemærke til det, og det vil sige, at ligeegyldigt hvilke argumenter der fremføres, ligeegyldigt hvad der kan siges, vil man gennemføre det forlig, man nu engang er blevet enig om. Det er der altså ikke noget at gøre ved, men alligevel vil jeg tillade mig at komme med yderligere et par bemærkninger, nu da vi står ved afslutningen af den første puniske krig.

Denne er jo endt med et nederlag for regeringen og regeringspartierne, og den er vel i særdeleshed endt med et nederlag for regeringspartiernes vælgere. Regeringen selv har ganske vist reddet livet, idet den har fået lov til at regere videre af de borgerlige oppositionspartiets unåde, og den håber vel derved at have sikret sig en livsforlængelse på et par år, og naturligvis må regeringen og regeringspartierne i sidste instans selv afgøre, om de finder, at dette er nogen værdig tilværelse. De har haft en række ideer om, hvad der burde gennemføres, og i praktisk talt alle tilfælde har de måttet give meget betydelige indrømmelser til venstre og de konservative eller kvittere deres egen politik til fordel for VK-partier-nes politik.

Regeringen og regeringspartierne kom jo og sagde, at de ville have en almindelig omsætningskat i detailledet, og de havde mange og gode grunde til at mene, at hvis man endelig skal have en omsætningskat, bør den ligge i detailledet. I den forbindelse må jeg måske benytte lejligheden til at sige til det ærede medlem hr. Poul Møller, at han tog fejl ved anden behand-

ling, når han af mine udtalelser udledte, at jeg var en begejstret tilhænger af omsætningskat, vel at mærke hvis den lå i detailledet. Jeg sagde udtrykkeligt, at jeg anså omsætningskat for at være et onde, men at jeg, hvis det var umuligt at slippe for den, ville foretrække, at den kom til at ligge i detailledet fremfor i engrosledet. Det ville regeringen også i marts, men venstre og de konservative har fået deres vilje — eller måske rettere købmændenes vilje — og den er blevet lagt i engrosledet.

Regeringen vil give en vis, ikke en tilstrækkelig, men dog en vis og mærkbar kompensation for de prisforhøjelser, omsætningskatten bevirkede. Det er blevet til en kompensation — det kan man jo godt kalde det — som er mindre end minimal.

Regeringspartierne har talt mange kønne ord om, at man måtte have priskontrol ved udvidelse af monopolrådets beføjelser, men også denne skanse har man opgivet.

Regeringen kom og hævdede, at den måtte have større statsindtægter gennem omsætningskatten for at få et kasseoverskud, men den har bøjet sig for VK-partier-nes krav om, at ethvert kasseoverskud i indeværende år destrueres og et eventuelt kasseoverskud til næste år helt skal bruges til skattelettelser.

Regeringspartierne — i hvert fald socialdemokratiet — har talt meget om nødvendigheden af en skattereform, og nu er man gået ind på at begrave tanken om en skattereform, i hvert fald 2 år frem i tiden.

Regeringspartierne har hidtil haft det synspunkt, at man ikke skulle pille ved pristallet. Nu er man gået ind på at ændre pristalsberegningen, i hvert fald fra foråret, og man har endda sluttet et politisk forlig om, at der ikke skal tages hensyn til den betænkning, der er kommet fra et udvalg, som netop har syslet med spørgsmålet om pristalsberegningen. I den pågældende udvalgsbetænkning anbefales det, at man tager de direkte skatter ud af pristallet, men naturligvis ikke virkningerne af de indirekte skatter. Nu er det åbenbart ligeegyldigt, hvad et sagkyndigt udvalg kommer med; når man slutter et politisk forlig, ser man bort fra det sagkyndige udvalgs mening.

Til overflod har man sluttet forlig om større militærudgifter. Man har endvidere

[Aksel Larsen.]

foræret venstre og de konservative en begyndende huslejeforhøjelse, og man er gået så langt, at man har lovet at lægge loft over statsudgifterne. At en regering kan gå med til dette sidste, er måske det, der forbavser allermost. Det bliver jo ganske behagelige tilstande i de resterende måneder af dette finansår, når man skal klare sig med en reserve på ca. 130 mill. kr. til alle nødvendige udgifter, som måtte melde sig. Det bliver ganske vist regeringens hovedpine, men jeg tror, at venstre og de konservative, der stillede det krav, at regeringen skulle give tilsagn om at begrænse de offentlige udgifter, var de partier, der blev mest forbavsede over, at de kunne få et sådant tilsagn af en regering, der vil være regering ikke blot af navn, men helst også en lille smule af gavn.

Jeg har tilladt mig ved en tidligere diskussion om disse spørgsmål at anholde venstre og de konservative, fordi de forud for valget i 1960 lovede skattelettelser, og sagt, at det har de svigtet, for nu får vi omsætningsskatten, men jeg kan åbenbart stadig væk begå fejl i mine vurderinger; efter at jeg nu har tænkt tingene igennem én gang til, er jeg nemlig kommet til det resultat, at det ikke er så langt fra, at venstre og de konservative får VK-programmet med de 800 mill. kr.s skattelettelser opfyldt; det går aftalen for 1963-64 jo ud på. Man skal ophæve en hel del af landbrugets ejendoms- og grundskatter, og man skal nedsætte de direkte statsskatter, vel at mærke således, at det ikke er de folk, der har de mindste indtægter, som får de forholdsvis største skattelettelser, idet det er folk med langt, langt større indtægter, der får de forholdsvis største skattelettelser.

Hvad militærundergifterne angår, har jeg været ude for adskillige spørgsmål om, hvordan det kan lade sig gøre at skaffe penge til de store militærundergifter, for det kan man ikke se af de tal, der foreligger på statsbudgettet. Jeg har måttet forklare forespørgerne, at det går til på en ret nem måde: ved de besparelser, som regeringen ikke havde tænkt på, da den kom med sine lovforslag i marts, men som den har ladet sig aftvinge løfte om af venstre og de konservative, og som den senere har suppleret med igangsættelsesstop for offentlige

bygge- og anlægsarbejder og med reduktion i bygge- og anlægsvirksomhed i landet i det hele taget, skal staten spare så mange penge, at der kan blive mere til militæret. Ja, det er det, man står over for. Samtidig kan vi konstatere, at fornuftige forslag til løsning af problemerne, sådan som vi har fremsat dem, er blevet afvist af de samlede 4 forligspartier. Derved har de, efter hvad de selv mener, skaffet sig et par års frist og vil muligvis også bruge dette par års frist til at forsøge at lempe Danmark ind i fællesmarkedet. Men der er meget, der tyder på, at vi står temmelig tæt foran den næste korsvej; vi møder den vel allerede i august eller september; og hvordan det så igen ser ud, når vi når frem til februar eller marts — hvor det skal vise sig, om de aftaler, der er truffet om en kommende revision af loven om indkomstskat til staten, kan holde — er det vel en lille smule for tidligt at udtale sig om.

Jeg skal slutte med at sige, at da regeringen kom med sine skattelovsforslag i marts måned, proklamerede den forhandlingsvilje. Det har vist sig, at regeringen kun havde forhandlingsvilje til én side, nemlig til højre i dansk politik. Det er beklageligt for befolkningen, det er beklageligt for landet, og i det omfang det kommer til at skade regeringspartierne, har de i hvert fald selv været skyld i det. Regeringspartierne har jo kun villet forhandle med venstre og de konservative, og det står fortsat for mig sådan, at stærke radikale kræfter — jeg tør ikke påstå, at det er hele det radikale parti — har været af den mening, at man overhovedet ikke under nogen omstændigheder måtte give indrømmelser til andre end venstre og de konservative. Jeg har i den forbindelse en irettesættelse at give til mig selv. Jeg har i den tidligere debat her i tinget citeret en artikel fra Holbæk Amts Venstreblad, en artikel, som virkelig indicerede, at det radikale parti havde stillet som betingelse, at der ikke blev forhandlet med socialistisk folkeparti eller taget hensyn til vore forslag eller afstemninger. Jeg tog fejl eller huskede fejl; det var ikke Holbæk Amts Venstreblad, der havde skrevet noget så tåbeligt, det var Roskilde Tidende, og jeg beder naturligvis Holbæk Amts Venstreblad om undskyldning.

[Aksel Larsen.]

Jeg skal som sagt slutte med at sige, at det forlig, man her vil konfirmere ved vedtagelsen af forskellige love, giver en frist, men jeg tror ikke, at forligsparterne har været i stand til fuldt ud at bedømme forligets følger. For øvrigt mener jeg med henblik på de puniske krige, at socialdemokratiets selvopgivende og indrømmende holdning over for venstre og de konservative burde ødelægges.

Anker Lau: Jeg hører til dem, som glæder sig over det sluttede forlig i dets helhed; jeg synes, det viser, at folketinget nu ligesom prøver på at samle kræfterne til løsning af de store og vanskelige opgaver, som vi vel alle sammen føler vil melde sig i de nærmeste år, hvor vi skal gøre vor økonomi og vort erhvervsliv egnet til fællesmarkedet på en måde, som sikrer os det fremskridt, vi alle sammen tilsigter.

Men når dette er sagt, må jeg tilføje, at beslutningen om omsætningsafgiften og dens placering i engrosleddet efter min mening ikke alene er en skønhedsplet, men det er vel nok et spørgsmål, om loven, således som den er formuleret, lader sig praktisere. Embedsmændene har advaret; Grosserer-Societetets Komité og Provins-handelskammeret har i voldsomme vendinger protesteret uden at blive hørt. Jeg tror, at det er en alvorlig fejl, at man ikke i tide har søgt sagkyndigt samarbejde med disse erhvervsgrupper om sagen. Man kunne måske her have ønsket noget af den omhu og eftertanke i behandlingen af lovene, som det ærede medlem hr. Carl Petersen efterlyste i formiddags, hvor det drejede sig om landbrugslovene, så var resultatet måske blevet noget bedre. Ved første behandling henstillede jeg indtrængende at optage sådanne forhandlinger med de erhvervsgrupper, der skal bære arbejdets byrder. Dette er desværre ikke sket for engros-handelens vedkommende. Jeg vil derfor ikke kunne stemme for lovforslaget om omsætningsafgiften, men da det er et led i forliget, som jeg i øvrigt hilser med stor glæde, vil jeg undlade at stemme.

Jeg beder dog den højtærede minister — for at understrege det ærede medlem hr. Alfred Bøghs bemærkninger — om at give tilsagn om ved lovens administration at søge

det nærest mulige samarbejde med de erhvervsgrupper, som man pålægger byrderne, ikke alene for at sikre problemernes rigtige og praktiske løsning, men også for at sikre, at ingen erhvervsdrivende bliver ramt uretligt af lovregler, hvis praktisering det i øjeblikket ikke er muligt at vurdere.

Der er ingen tvivl om, at omsætningsafgiftslovforslaget i dag gennemføres med stort flertal, men skulle den nærmeste tid give sådanne erfaringer, at det vil være rimeligt at foretage ændringer i loven for at få den administreret rigtigt på alle områder, vil jeg håbe, at forligspartierne vil kunne enes om at foretage de ændringer, der måtte være fornødne, i de møder, som vi formentlig skal have i løbet af august måned.

Finansministeren (Hans R. Knudsen):

Jeg takker udvalget for den store tilslutning til samtlige lovforslag i den form, de nu har her ved tredje behandling.

Jeg skal i øvrigt heller ikke på nuværende tidspunkt gå ind i nogen debat om de enkelte lovforslag og den udformning, de nu har fået. Jeg skal blot sige til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, at det naturligvis altid er sådan — det er det også i dette tilfælde — at et forlig består af indrømmelser fra de forskellige forligsparter. Der kan ikke være nogen grund til nu at genoptage en diskussion om de indrømmelser, der fra forskellig side er givet. Jeg vil betegne det forlig, der er indgået, som tilfredsstillende, og det må være nok ved denne behandling.

På baggrund af de spørgsmål, som det ærede medlem hr. Alfred Bøgh og nu sidst det ærede medlem hr. Anker Lau stillede vedrørende de vanskeligheder, de besværligheder, som erhvervene vil kunne få ved de tvivlstilfælde, der vil kunne opstå under lovens administration, vil jeg gerne give det tilsagn, at vi fra ministeriets side vil være indstillet på en praktisk og en fornøftig behandling, naturligvis, også specielt i de tilfælde, som det ærede medlem omtalte, afsnit VI, §§ 20-23, der omfatter afgifts-fritagelsesreglerne. Jeg vil gerne bekræfte, hvad jeg også har udtalt over for udvalget — og jeg tror, udvalget har det samme indtryk — at der altid har bestået et godt forhold og en nær kontakt mellem ministeriets embedsmænd og erhvervsorganisa-

[Finansministeren.]

tionerne vedrørende administrationen af de forskellige afgiftslove, vi har. Jeg kan give tilsagn om, at denne kontakt vil blive opretholdt også med denne lov, og at man vil tage de hensyn til erhvervenes ønsker, som det vil være muligt at tage ved den rent praktiske administration af de foreliggende lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag til lov om almindelig omsætningsafgift

vedtoges med 133 stemmer mod 18; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændringer i forbrugsafgiftslove

vedtoges med 133 stemmer mod 16; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om persontilskud og forhøjelse af børnetilskud for skatteåret 1962-63

vedtoges enstemmigt med 144 stemmer; 8 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændring i lov om beskatningen af renteforsikringer m. v.

vedtoges med 140 stemmer mod 11; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændringer i lov om prisreguleret alderdomsforsikring og alderdomsopsparing

vedtoges enstemmigt med 149 stemmer; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om udstedelse af statspræmieobligationer

vedtoges med 144 stemmer mod 5; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold

vedtoges enstemmigt med 147 stemmer; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Forslag til lov om ændringer i lov om leje

vedtoges med 133 stemmer mod 11; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Formanden: Den følgende sag på dagsordenen kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Tredje behandling af forslag til lov om en kornordning for høståret 1962-63.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 5608).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Per Hækkerup: Udvalget har holdt et møde mellem anden og tredje behandling, og udvalgets flertal indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Jens Chr. Christensen: I udvalgsrådet mellem anden og tredje behandling modtog udvalget en deputation fra De samvirkende danske Husmandsforeninger. Deputationen fremførte, at man fra den side følte sig meget utryk ved nu at gennemføre kornloven og udskyde bemyndigelsesloven til en uvis fremtid. Jeg forstår denne utryk; vi er mange, der nærer den samme. Nu er udvalget indstillet på at holde møde førstkommande fredag. Jeg vil derfor benytte lejligheden til at opfordre den højtærede landbrugsminister til inden dette møde at stille ændringsforslag til lovforslaget og vel at mærke ændringsforslag, som ministeren selv mener kan bruges i praksis. Ikke mindst den nævnte organisation har bestyrket mig i min opfattelse af, at sagen hæster.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 140 stemmer mod 11; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Meddelelse om folketingets næste møde vil tilgå medlemmerne gennem folketingets bureau.

Mødet hævet kl. 13³⁰.

I juni, juli og august 1962 blev der af medlemmer af folketinget — i henhold til forretningsordenens § 20 — stillet i alt 7 spørgsmål til ministre med anmodning om skriftlig besvarelse. Disse spørgsmål, der alle blev besvaret efter tingets møde den 15. juni, findes anført nedenfor tillige med svarene fra ministrene.

Af *Thisted Knudsen* til justitsministeren (den 13. juni 1962):

„Under hensyn til de senere års uopklarede alvorlige forbrydelser og den uro, de fremkalder i befolkningen, anmodes ministeren om at oplyse, hvorvidt han anser det for muligt at give rigspolitiets særlige afdelinger en mere effektiv organisation, herunder bl. a. for så vidt angår uddannelse, tekniske hjælpemidler og øgede muligheder for at udlove dusører m. m.“

Justitsminister *Hans Hækkerups* svar (den 16. juni 1962):

I anledning af det stillede spørgsmål kan jeg oplyse følgende, idet jeg går ud fra, at der med „rigspolitiets særlige afdelinger“ menes rejseafdelingen, teknisk afdeling, centralbureauet for identifikation og rigsregistraturen:

For at sikre, at der i tilfælde af drab eller drabsforsøg omgående sættes en tilstrækkelig stor kriminalpolitistyrke med de bedst mulige kvalifikationer ind i efterforskningen, har justitsministeriet tilrettelagt en særlig ordning til løsning af større kriminalpolitiopgaver uden for København.

Ifølge denne ordning skal der, når der opstår grundet formodning om, at drab eller drabsforsøg er begået i en politikreds uden for Storkøbenhavn, og sagen ikke straks er fuldt opklaret og gerningsmanden sikret, uopholdeligt af vedkommende politimester til rigspolitichefen afgives en kort indberetning om de foreliggende faktiske forhold med oplysning om, hvorvidt andre politikredse er anmodet om og har ydet foreløbig bistand og om denne bistands art og omfang. Indberetningen afgives via telex eller telefon til rigsregistraturen. Såfremt rigspolitichefen finder det fornødent, vil der fra rejseafdelingen eller på anden måde hurtigst muligt